

Verloop van het onderzoek

Aandachtspunten

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Vorbereiding voor je start

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Vorbereiding voor je start

- De aanmelding en intake opfrissen
 - Initiële hulpvraag
 - Hoe werd deze al verbreed in de intake naar mogelijke betekenis (en hypothesen?)
 - Concrete formulering van ouders
 - Concrete formulering (ook in beeldtaal of in gedrag?) van kind/adolescent
 - Gebeurden er opvallende dingen tijdens de intake?
 - Onthouden van namen, belangrijke feiten
- U instellen op leefwereld van die leeftijd
 - Weten wat die spelen/doen/aan het leren zijn op school
 - Op de hoogte zijn van populaire programma's/spellen
 - Actualiteit die belangrijk is voor die leeftijdsgroep

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Wat heb je nodig

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Wat heb je nodig aan materiaal?

- Hetzelfde lokaal voor de verschillende sessies
 - Verschillend aanbod van materiaal!
 - Aanpassen aan leeftijd van het kind/adolescent
 - Eigen voorkeursmateriaal
 - Papier en potloden, tekenbord, vertelkaarten, diplomantjes, dierfiguurtjes, poppenhuis, ...
 - Projectieve testen
 - Spelkamer waar spelobservatie kan doorgaan
 - Vragenlijsten
 - Functioneel onderzoek (bv aandacht, intelligentie)
 - Stress-regulatie voorwerpen (stressballetje, tangles, knuffeldiertje...)
 - Kort spelletje (om als pauze of afronding te kunnen doen)
- gestructureerd en ongestructureerd materiaal

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Belangrijk

- Leren werken met je eigen relatieshantering en stijl is zeer belangrijk
 - Omgaan met initiële spanning!
 - Ruimte maken voor projecties + correcties daar rond, dit voor heel het onderzoek ook goed vasthouden
 - Vind een professionele opstelling als psycholoog: gericht op het aanvoelen en begrijpen van een kind maar toch voldoende 'neutraal'. Je moet geen 'vriendjes worden' met het kind, je moet het kind niet behagen.
 - Kader geven ivm structuur, aantal sessies, maar inhoud open laten
 - Ernst en speelsheid in de sessie

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Belangrijk

- Bij belevingsonderzoek is niet enkel het afnemen van de projectieve testen van belang, het is ook van belang op realiteitsniveau gesprekjes met het kind te voeren
 - Praat eens over wie er allemaal belangrijk is voor hen en kijk of ze kunnen typeren hoe die persoon is.
 - Praat over belangrijke gebeurtenissen in het leven van het kind (bv opa die stierf, verhuis, medische geschiedenis...) en geef daarbij aan van wie je iets hoorde over deze gebeurtenissen
 - Belangrijk onderwerp/gebeurtenis waar kind niet over begint, toch ook aansnijden
- Zuinigheidsprincipe!
 - Niet alle projectieve testen afnemen, maar een zinvolle selectie maken
 - Er moet nog iets blijven voor latere hertesting
- Noteer na de sessie ook welke gevoelens bij je opkwamen tijdens het onderzoek of delen ervan, hoe je je erbij voelde, wat dit kind en zijn verhalen bij je oproep, wat je geneigd was te doen. Deze tegenoverdrachtelijke gevoelens dragen immers ook informatie over het kind in zich

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Nota's nemen tijdens de sessie

- Niet filmen of geluidsopname: neveneffect!
- Aankondigen als iemand achter doorkijkspiegel of in lokaal als stagiair mee volgt
 - Nadenken of dit voor dit kind / deze problematiek wel aangewezen is
 - Eventueel stopzetten als teveel effect
- Alles wat K zegt/doet/nonverbaal toont zeer concreet noteren zonder dat dit de flow stoort
 - Afkortingen vinden
 - Na de sessie aanvullen

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Fases van een onderzoek

- Beginfase
- Middenfase
- Eindfase

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Boog van elke sessie van je onderzoek

- Vertrek van bij volwassene die kind bracht
- **Beginfase**
 - Laten toekomen
 - Herinvesteren in het contact
 - Terugblikken naar vorige sessie
 - Is er iets dat je eerst wil vertellen of vragen
 - Bevragen van realiteit itv affecten
 - Vb was er iets moeilijk/plezierig/spannend deze week (ipw wat heb je gedaan)
- **Middenfase**
 - Overgang naar 'werken': de opdrachten
 - Indien nodig korte speelse/motorische pauze tussen opdrachten
- **Eindfase**
 - Voorzien dat je de opdracht kan afwerken, in zijn geheel kan houden
 - Als je beloofde op het einde een (kort) spelletje te doen, daar ook genoeg tijd voor houden
 - Aankondigen tijd en omgaan met de reacties daarop
 - Bedanken dat kind werkte/verteld heeft + belangrijk item even onderstrepen
 - Helpen zich terug te situeren in tijd en ruimte vd realiteit
 - Helpen richten naar de personen in die realiteit
 - Verwijzen naar volgende sessie en wanneer die plaatsvindt + welk belangrijk item we misschien nog verder zullen over hebben
- Hereniging met volwassene die kind komt ophalen

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Beginfase

- Contact maken :
 - Directief of niet ?
 - Kind ruimte geven om op zijn/haar manier zich kenbaar te maken
 - Kader geven van het onderzoek zodat het geen geïsoleerd, vreemd iets is maar een hulpaanbod dat ingebed is in heel de context
 - Je legt de link naar vorige keer (intake) dat kind in jouw setting kwam (of indien dit nog niet gebeurde: dat ouders hier al kwamen => starten met ouder erbij heeft dan voordelen)
 - Je formuleert de bedoeling van dit samenkomen (en differentieert dit van andere hulp)
 - Je helpt de hulpvraag van het kind zelf duidelijk(er) te worden
- komen tot **werkrelatie** !!!!!
- Opm : Leeftijd ! Mentale mogelijkheden !
- Realiteitsgerichte opdrachten
- De eerste projectieve opdrachten
 - HTTP, 4 affecten, Zinaanvultest, Levenslijn...

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

In het projectieve blijven

- Maak de projectieve opdrachten ook echt projectief en behoud dit zo:
 - Door de voorwaardelijke wijs te gebruiken: het werkwoord 'zouden' veel te gebruiken (bv "wat zou de boom wensen", niet: "wat wenst de boom")
 - Ook het gebruik van de verleden tijd opent het alsof-karakter/projectieve karakter van de test (bv "wie was dat, wie woonde daar")
 - Niet als onderzoeker over-en-weer bewegen tussen projectieve en reële door tijdens een projectieve opdracht een link naar reële personen/plaatsen/gebeurtenissen leggen (dit sparen tot na het afsluiten vd projectieve opdracht)

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Middenfase

- Projectieve opdrachten die al meer aanspraak doen
- Hier ga je meer vragen stellen om te faciliteren dat een thema/gevoel/... opgevouwen en verdiept wordt:
 - Effect van waarom-vragen bij kinderen: veranderen van antwoord ipv verdiepen
 - Stellende vragen: vb 'zo was dat, zeg eens hoe dat zo ging'
 - Vragen die verdieping van affect bevorderen
 - Vragen die specifieke/unique/onverwachte betekenissen helpen verduidelijken
 - Het ontbrekende ook ter sprake brengen
 - Een link die je opmerkt tonen
 - Niet alles herhalen wat het kind zegt of bij alles bijvragen stellen: doseren!
 - Aanmoedigen door te tonen dat het kind goed bezig is/iets toont, niet wat het presteerde
- Al de associaties die je bij jezelf hebt :
 - Goed noteren : welk gevoel en waar het voelbaar werd!
 - Proberen associaties te begrijpen
 - Jouw associaties
 - De associaties vanuit de logica van het kind
 - Begrijpen van de nood van voorspelbaarheid
 - Materiaal : helpt om zicht te krijgen op onderliggende dynamiek
 - Verschil tussen ervaring en beleving. Beleving : vaak via metafoor dynamiek naar boven brengen
 - Vb op hier-en-nu niveau is verdriet niet bespreekbaar, maar in CAT kunnen dieren wel uiting geven aan verdriet

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Middenfase

- Hier nu projectieve materialen die diepere laag van functioneren van het kind aanspreken
 - FID, CAT/TAT, ..., spelobservatie,...
- Hoe kinderen ook "challengen" ?
 - Verkennen : wat zijn mogelijkheden, beperkingen van het kind?
 - Het proximale niveau verkennen

Centraal staat dus :

- Vorm geven aan beleving
- Verder helpen openvouwen van betekenissen
- Beeld krijgen van kind
- Verhaal → betekenis (Inhoud-Vorm-Relatie)

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022

Eindfase

- Hoe omgaan met afronden vh onderzoek, afscheid ?
 - Kinderen bereiden zich ook voor op afscheid ! (vlot? reactief? niet kunnen stoppen? ...?)
 - Hier dien je dus ook tijd aan te besteden (vb alles meer voorspelbaar maken, clarificaties geven, ...)
 - Bij iets grotere kinderen kan je ook al stilstaan bij
 - Wat er geweest is
 - Wat hen zou kunnen helpen als andere mensen er mee bezig zijn
 - Wat zij belangrijk vinden dat andere mensen zouden weten
 - Mogelijkheden vasthouden/loslaten
 - Tijdens het diagnostiekproces al "zaaien" rond therapiemogelijkheden
- Verwijzen naar het klinisch gesprek

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
Sabine Kapcia en Martine Sudaet 2022